

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

СОВЕТ СТАРОИКШУРМИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА

422066, Республика Татарстан, Сабинский район,
с.Старая Икшурма, ул. Ленина, д.17
тел. (84362) 41-6-47

e-mail: sik.sab@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ИСКЕ ИКШЕРМӘ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

422066, Татарстан Республикасы, Саба
районы,
Иске Икшермә авылы, Ленин урамы, 17 йорт
тел. (84362) 41-6-47

РЕШЕНИЕ
08.11.2021

КАРАР
№30

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Иске Икшермә авыл жирлегендә инициативалы проектларны
тәкъдим итү, керту, фикер алышу һәм карау тәртибен
раслау түрүнда

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турсында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законының 26
статьясы нигезендә Саба муниципаль районы Иске Икшермә авыл жирлеге Советы
КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Иске Икшермә авыл
жирлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, керту, фикер алышу һәм карау
тәртибен раслау (кушымта итеп бирелә).

2. Әлеге каарны «Интернет» мәгълүмат-телеқоммуникация чөлтәрендә
Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында түбәндәгә
адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм авыл жирлегенен
мәгълүмати стендларында урнаштырырга.

Иске Икшермә авыл жирлеге башлыгы Н.Н.Нурмәхәммәтов

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Иске Икшермә
авыл жирлеге Советы 2021 елның 8
ноябрендәге 30 номерлы
карапы белән расланган

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Иске Икшермә авыл
жирлекендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм
карау тәртибе**

Бүлек 1. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Әлеге тәртипне җайга салу предметы.

1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Иске Икшермә авыл жирлеге Уставы нигезендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Иске Икшермә авыл жирлеге территориясендә (алга таба текст буенча – авыл жирлеге) үткәру белән бәйле мәнәсәбәтләрне җайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициативалы проектларны кертү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйле мәнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмәләре, әгәр жирлек Советы каарлары нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Законында һәм (яисә) башка норматив хокукий актында башкача кааралмаган булса, әлеге тәртип нигезләмәләре кулланылмый.

Статья 2. Инициативалы проектлар

1. Инициативалы проект буларак, әлеге Тәртиптә жирлек халкының җирле үзидарә органнарына хәл итү хокуки бирелгән җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә башка мәсьәләләрне хәл итү буенча жирлектә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме аңлашыла.

2. Инициативалы проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) жирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау;

2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәклө чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мәлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләрдән тыш, әлеге акчалардан файдалану күздә тотылган очракта, жирлек бюджеты акчалары күләменә курсәтмә;

8) әлеге Тәртипнен 3 статьясы нигезендә жирлек территориясенә яисә аның өлешенә курсәтмә, аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак.

Инициативалы проект үз эченә әлеге статьяның 2 өлешендә кааралган белешмәләр алган, инициатор карапы буенча график һәм (яки) таблица материаллары күшүлүргө мөмкин.

3. Проектны тасвирлауның якынча формасы һәм аны тутыру буенча рекомендацияләр жирлекнен башкарма комитеты (алга таба – Администрация) тарафыннан расланы.

Статья 3. Инициативалы проектлар халық мәнфәгатьләрендә тормышка ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициативалы проектлар жирлек халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук тубәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә тормышка ашырылырга мөмкин:
 - 1) күпфатирлы йортның подъезды;
 - 2) күп фатирлы йорт;
 - 3) күп фатирлы йортлар һәм (яки) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яки планлаштыру структурасының башка элементы)
 - 4) торак микрорайон;
 - 5) торак микрорайоннар төркеме;
 - 6) торак пункт;
 - 7) торак пунктлар төркеме.
2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хәл иту хокукуы бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл иту буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү максатларында жирлек администрациясе карапы (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындағы карап) белән жирлек территориясен (округ) бер өлешкә бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициативалы проектлар жирлек территориясенең (округ) тиешле өлеше чикләрендә тәкъдим ителә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

Бүлек 2. Инициативалы проектларны тәкъдим итү һәм фикер алышу

Статья 4. Проектның инициаторлары

1. Инициативалы проектны кертү турындағы инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы:
 - 1) уналтынчы яшькә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем (алга таба-инициатив төркем);
 - 2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
 - 3) авыл жирлеге старостасы;
 - 4) торак милекчеләре ширкәтләре.
2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлары):
 - 1) инициативалы проект әзерлиләр;
 - 2) инициативалы проект турында фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициативалы проектка ярдәм итү турындағы мәсьәлә буенча гражданнарның фикерен ачыклауны тәэмин ителәр;
 - 3) администрациягә инициативалы проект кертәләр;
 - 4) инициативалы проектны гамәлгә ашыруны тикшерүдә катнашалар;
 - 5) әлеге Тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукий актларда билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм вазыйфаларны үтиләр.
3. Инициатив төркем тәзү һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар кабул иту беркетмә тарафыннан рәсмиләштерелә.
4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар территориаль ижтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә кабул ителә.
5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар Ижтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларны гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

Статья 5. Инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау

1. Инициативалы проект авыл жирлеге халкы яисә аның бер өлешендә яшәүчеләр тарафыннан якланырга тиеш, алар мәнфәгатьләрендә инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла.

2. Проект инициаторы гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча фикерен тубәндәге формаларда ачыклауны оештыра:

- 1) гражданнар жыенында инициативалы проектны карау;
- 2) территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау, шул исәптән гражданнар жыелышында яки конференциясендә;
- 3) гражданнардан сораштыру үткәрү;
- 4) инициативалы проектка ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю.

3. Проект инициаторы инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә формасыннан файдалану турында карап кабул итәргә хокуклы.

Статья 6. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба – жыелыш) проект инициаторы карапы буенча билгеләнә һәм үткәрелә.

Жыелыш авыл жирлеге территорииесе өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны тормышка ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны гамәлгә ашыру жирлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, жирлек территорииясенең төрле өлешләрендә берничә жыелыш үткәрелергә мөмкин.

Жыелышта унтугыз яшькә житкән тиешле территорииядә яшәүчеләр катнаша ала.

2. Жыелыш үткәрелергә мөмкин:

1) көндезге формада-көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү өчен халыкның уртак булу рәвешендә;

2) көндезге-чittән торып-көн тәртибендәге мәсьәләләрне карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү мөмкинлеген күздә тоткан формада, шулай ук жыелыш үткәру турында хәбәрдә күрсәтелгән урынга яки адрес буенча яшәүчеләрнең каарларын билгеләнгән вакытка яки адрес буенча тапшыру мөмкинлеген яки Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы сайтын кулланып тавыш бирүне тубәндәге адрес буенча күз алдында тота: <https://saby.tatarstan.ru> «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә (алга таба-махсуслаштырылган сайт).

3. Бер жыелышта берничә инициативалы проектны карау мөмкин. Әлеге очракта жыелышны оештыру һәм үткәру буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергәләп гамәлгә ашырыла.

4. Жыелыш үткәру, документлар өзөрләү һәм жибәрү буенча чыгымнары проект инициаторы башкара.

5. Проект инициаторына жыелышны үткәрудә ярдәм итә, шул исәптән аны үткәру өчен бушлай бина бирә. Администрация карапы белән жыелышлар үткәру өчен бирелә торган бүлмәләр исемлеге билгеләнергә мөмкин.

6. Жыелыш 20 кешедән дә ким булмаган катнашучылар арасында хокуклы дип санала.

Статья 7. Жыелышка әзерлек

1. Жыелыш үткөрү түрүнде проект инициаторының карапында күрсәтелө:

- 1) фикер алышу өчен жыелыш үткөрелө торган инициативалы проект;
- 2) жыелышны үткөрү формасы (көндөзге яки көндөзгө-чitttөн торып);
- 3) жыелышның көн тәртибе, ә жыелышны көндөзгө-чitttөн торып уздыру очрагында-халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләлөр;
- 4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелышны көндөзгө-чitttөн торып уздыру очрагында – шулай ук тавышка куелган мәсьәләлөр буенча халык карапларын кабул итүне тәмамлау датасы һәм мондый караплар тапшырылырга тиешле урын яки адрес, яисә тавышка куелган мәсьәләлөр буенча халыкны тавыш бирү өчен маxсус сайттан файдалану түрүнде Карап кабул итү вакыты;;

5) жыелышны көндөзгө формада үткөрелө торган жыелышта катнашучылар йә көн тәртибендәгө мәсьәләлөр буенча фикер алышуларда катнашучыларның, жыелышны көндөзгө-чitttөн торып уздыру очрагында, фаразланыла торган саны;

6) аны үткөрү түрүнде жыелыш үткөрелө торган территориядә яшәүчелөргө хәбәр итү ысууллары.

2. Проект инициаторы администрациягә жыелыш үткөрү түрүнде 10 көннөн дә соңға калмычча язма хәбәр жибәрә.

3. Жыелыш үткөрү түрүнде хәбәрнамәдә курсәтелө:

1) проект инициаторы түрүнде белешмәлөр (инициатив тәркем әгъзаларының, фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны түрүнде белешмәлөр, авыл торак пунктитиның исем-фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны);

2) әлеге статьяның 1 өлешиндә карап белешмәлөр;

3) жыелышны оештыру һәм үткөрү буенча курсәтмә функцияләр башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, телефон номерлары;

4) жыелышны үткөрүдә ярдәм итү, шул исәптән жыелышны үткөрү өчен бина бирү (жыелышны көндөзгө-чitttөн торып үткөрү очрагында) һәм (яки) тавышка куелган мәсьәләлөр буенча халыкны тавыш бирү өчен маxсус сайттан файдалану түрүнде утенеч.

4. Жыелышны үткөрү түрүнде белдерү проектның инициаторы һәм аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив тәркем исеменнән жыелышны үткөрү түрүнде белдерү инициатив тәркем тарафыннан аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелышны үткөрү өчен бина бирү түрүндагы утенеч булганды, Администрация белдерү көргөн көннән өч көн эчендә проект инициаторына үткөрү өчен бина бирү мөмкинлеге түрүнде хәбәр итә яки жыелышны үткөрү урынын һәм (яки) датасын һәм вакытын үзgәртергә тәкъдим итә. Проект инициаторы әлеге тәкъдим алынганнан соң өч көн эчендә жыелышны үткөрү урынын һәм (яки) вакытын үзgәртугә ризалык яки ризалашмау түрүнде хәбәр итәргә тиеш.

6. Администрация жыелыш үткөрү, шул исәптән инициативалы проект белән танышу тәртибе түрүнде, жирлекнәң «Интернет» мәгълүмат-теле Kommunikация чөлтөрендәгә рәсми сайтында яки маxсус сайтта урнаштырыла:

1) жыелыш үткөрү түрүнде хәбәр көргөн көннән өч көн эчендә;

2) проект инициаторы ризалыгы белән жыелышны үткөрү урынын һәм (яисә)датасын һәм вакытын үзgәрту түрүнде тәкъдим белән ризалашканнан соң ике көннән дә соңға калмычча (жыелышны көндөзгө-чitttөн торып уздырганда).

7. Администрация, жыелыш үткөрүдә ярдәм итү проекты инициаторына ярдәм итү максатыннан, вәкаләтле вәкилне билгеләргә хокуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләү түрүнде Администрация проект инициаторына алдан хәбәр итә.

Статья 8. Жыелышны көндезге формада үткөрү тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданнарны Администрация раслаган форма буенча исемлекне төзөп теркәүнө тәэммин итә. Жыелышта катнашкан гражданнар исемлеге жыелыш беркетмәсөнөң аерылгысызы өлеше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Жыелышның көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча каарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм сәркатип сайлана.

4. Рәис жыелыш алып бара, көн тәртибендәге сорауларны игълан итә, жыелышта катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш тарафыннан кабул ителә торган каарларны формалаштыра, аларны тавышка күя, тавыш бирү нәтижәләрен игълан итә.

5. Сәркәтип жыелыш беркетмәсен алып бара, анда жыелыш тарафыннан кабул ителгән барлық каарлар, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелгән. Жыелыш беркетмәсенә жыелыш секретаре һәм рәисе кул күя.

Жыелыш беркетмәсендә курсәтелә:

- 1) жыелышны үткөрү урыны һәм вакыты;
- 2) жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- 3) жыелышның рәисе һәм сәркәтибе турында яшәү урыны күрсәтелгән белешмәләр;
- 4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге;
- 5) көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кабул ителгән каарлар.

Статья 9. Жыелышны көндезге-чittән торып үткөрү тәртибе

1. Жыелышны көн тәртибендәге мәсьәләләрне турыдан-туры карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул иту өлөгө Тәртипнен 8 статьясында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар жыелышны үткөрү турында хәбәрдә күрсәтелгән, тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарның язма рәвешендә рәсмиләштерелгән урынга яки адрес буенча жибәрергә хокуклы. Каарның якынча формасы Администрация тарафыннан раслана.

3. Көндезге-чittән торып үткөрелә торган жыелышта катнашучылар булып, турыдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук каарлар кабул иту тәмамланганчы алынган затлар санала.

4. Жыелыш үткөрелгән очракта, маxсус сайтны кулланып, жыелышлар үткөрү турында хәбәр урнаштыру һәм турыдан - туры фикер алышуда катнашмаган затларны тавыш бирү көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча күрсәтелгән сайтта үткөрелә.

5. Жыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү маxсус сайттан файдаланып, жыелыш үткөрелә торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан, «әйе», «юк» яки «тыелып» формулировкалары белән чагылдырылган көн тәртибендәге һәр мәсьәлә буенча каар күрсәтү юлы белән башкарыла. Маxсус сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләу Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасын кулланып башкарыла. Тавыш бирү аның башлану датасы һәм вакыты һәм тәмамланганчы тәнәфесsez үткөрелә.

6. Махсус сайтының кулланып тавыш бирү нәтижәләре беркетмә рәвешендә формалаштырыла һәм сайтта мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң бер көн инициаторына аларны формалаштырганнан соң өч көн эчендә жибәрә. Курсәтелгән беркетмә жыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

7. Тавыш бирүне уздырганда жыелышта катнашучы һәр кешенең «персональ мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалығы алынырга тиеш.

8. Тавыш бирү тәмамланганнан соң, сораштыру юлы белән яки махсус сайтының кулланып, сәркатип жыелыш беркетмәсен өзөрли, аңа секретарь һәм жыелыш рәисе кул куя.

9. Көндөзге-читтән торып уздырыла торган жыелыш беркетмәсендә курсәтелә:

- 1) көндөзге фикер алышу урыны һәм вакыты;
- 2) читтән торып тавыш бирү ысулы, аның башлану һәм тәмамлану датасы һәм вакыты;
- 3) жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- 4) жыелышның рәисе һәм сәркәтибе турында яшәү урыны курсәтелгән белешмәләр;
- 5) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге, турыдан-туры фикер алышуларда;
- 6) көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кабул ителгән караплар һәм алар буенча тавыш бирү нәтижәләре.

Статья 10. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясен үткәру

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган 16 яшькә житкән кешеләр саны 100 кешедән артып китсә, инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе (алга таба – конференция) үткәрелергә мөмкин..

2. Конференция өлеге Тәртипнең 7-10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә, өлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә.

3. Конференцияне үткәру турында проект инициаторы Каарында, өлеге Тәртипнең 8 статьясындағы 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән, курсәтелергә тиеш:

- 1) 16 яшькә житкән 100 кешедән 1 делегаттан да ким булмаган делегатлар сайлау өчен вәкиллек нормасы;
- 2) делегатлар сайлау өчен жыелышлар үткәру вакыты һәм тәртибе.
4. Делегатлар сайлау турында жыелышлар беркетмәләре конференция беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

Статья 11. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю

Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю (алга таба – имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен имзалар саны, инициатив төркем өгъзалары имзаларын да кертеп, 100 кеше тәшкил итәргә тиеш.

Имзалар жыю киләсе тәртиптә башкарыла:

- 1) имзалар аларны кул кую қәгазенә керту юлы белән жыела, аның формасы Администрация тарафыннан раслана;
- 2) имза қәгазендә инициатив проект курсәтелә, аңа ярдәм йөзеннән имза жыю гамәлгә ашырыла;

3) подписка көгазендә яшәүченең имzasы һәм аны кертү датасы куела. Имза һәм датасын, аны кертү кешесе күя үз кулы белән. Имза кую көгазендә куела торган кулланучы түрында белешмәләр, имзалар жыючы зат үтенече буенча, кул кую көгазенә кертелергә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кульязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандашны куллану рәхсәт ителми;

4) яшәүче бер үк инициативалы проектны хуплауга бер генә тапкыр имза күярга хокуклы;

5) һәр язылу көгазе проект инициаторы вәкиленең имзалары белән расланырга тиеш. Имза салу көгазе тәмамланганда, имзалар жыюны гамәлгә ашыручи проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урыны адресын үз кулы белән курсәтә, шулай ук үз имzasын һәм аны кертү датасын куя;

6) имзалар жыйғанда култамга көгазен шәхси һәм әйләнеш яғында тутыру рәхсәт ителә. Шул ук вакытта яклар имзаларның бердәм нумерациясе булган, ә имзалар жыюны гамәлгә ашыручи проект инициаторы вәкиле түрында таныклыклар кул кую көгазенең икенче яғында турыйдан-турсы яшәүченең соңғы имзасыннан соң куела;

7) имзалар жыйғанда һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкәртугә ризалығы булырга тиеш, ул «Персональ мәгълүматлар түрында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

Статья 12. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү түрында гражданнарның фикерләрен ачыклау өчен сораштыру үткәру

1. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү түрында гражданнар фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) жирлек халкы инициативасы яисә аның өлешенәндә үткәрелә, аларда тубәндәге очракларда инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

1) инициативалы проектны жирлек халкы мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә;

2) инициативалы проектны жирлекнең 1000 кешедән артып киткән өлешенәндә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы жирлек советына гариза жибәрә, анда курсәтелә:

1) инициативалы проект, аңа карата сораштыру уздырырга тәкъдим ителә;

2) проект инициаторының тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәру датасы һәм сроклары түрында;

б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру түрында;

в) сораштыру үткәру методикасы түрында;

г) сораштыруда катнашучы жирлек халкының минималь саны түрында;

3) проект инициаторы түрында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасы, аларның яшәү яки тору урыны түрында белешмәләр, авыл торак пунктының исеме, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы булып әлеге Тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешенәндә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган 10 дан да ким булмаган авыл жирлегендә яшәүче 10 кеше имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага (фамилияләренә, исемнәренә, атасының исемнәренә, аларның яшәү урыны яки тору урыны түрында белешмәләргә имза салган затлар түрында белешмәләр күрсәтелә.

4. Гариза кергөн көннөн соң 30 көннөн дә соңға калмыйча, аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру билгеләүдән баш тарту турында Карап кабул итә.

5. Сораштыру үткөрү турындагы инициативаны әлеге статьяда билгеләнгән тәртипне бозу, әгәр хоокүк бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан жирлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижәләрен дәрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру үткәрүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

6. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлеши нигезендә гражданнар арасында сораштыру үткөрү өчен, инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнарны сораштыру жирлек советы билгеләгән тәртиптә үткәрелә.

7. Сораштыруда жирлек яки аның өлешендә яшәүчеләр катнаша ала, аларда 16 яшькө житкөн инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

8. Сораштыру нәтижәләрен Администрация проект инициаторына, аларны ясаганнан соң, 3 эш көненнөн дә соңға калмыйча, житкөрә.

Бүлек 3. Инициативалы проектларны керту һәм карау

Статья 13. Администрациягә инициативалы проектлар керту

1. Инициативалы проект керткәндә администрациягә тапшырыла:

1) проектны көгөздө яисә электрон формада тасвирлау, аңа график һәм (яки) таблица материаллары күшүлүргө мөмкин;

2) әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда Администрация белән аның исеменнөн хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турындагы карары;

3) жыен, гражданнар жыелышлары яки конференцияләре беркетмәсе, гражданнардан сораштыру нәтижәләре һәм (яки) муниципаль берәмлектә яшәүчеләр тарафыннан инициативалы проектны яки аның өлешендә хуплауны раслаучы кул куелган битләр.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә курсәтелгән документлар администрациягә турыдан-туры, проект инициаторы белән инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда Администрация белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла яисә игълан ителгән кыйммәт белән почта аша, аны жибәргәндә һәм кертемнәрнең тасвирламасы белән жибәрелә.

3. Проектны керту датасы булып әлеге статьяның 1 өлешендә курсәтелгән документларны алу көне, Администрация тора.

4. Әгәр документлар администрациягә турыдан-туры зат, проектның инициаторы белән инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда Администрация белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла икән, курсәтелгән затка, Администрация тарафыннан аларның исемлеген һәм алыну датасын курсәтеп, документлар алуда расписка бирелә.

5. Расписка Администрация тарафыннан документлар алган көнне тапшырылырга тиеш.

Статья 14. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия¹

1. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия (алга таба – комиссия) инициативалы проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссия б қешене тәшкил итә.

3. Комиссиянең персональ составы Администрация каары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган каарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеге төшереп калдырылсын өчен төзелә.

4. Комиссия комиссия рәисенән, комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

- 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлеге белән житәкчелек итә;
- 2) комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын төзи;
- 3) комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;
- 4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

- 1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэммин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекнә гамәлгә ашыра;
- 2) комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткәру датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;
- 3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алыш бара.

8. Комиссия әгъзасы:

- 1) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
- 2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;
- 3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;
- 4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;
- 5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенен төп формасы-утырышлар.

10. Комиссия утырышы анда аның әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэммин ителә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проект инициаторлары аны үткәру көненә кадәр биш көннән дә соңға калмычка хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан каарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия каары утырышта катнашучылар саныннан құпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары каарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия тарафыннан кабул ителгән каар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы Комиссия утырышы беркетмәсенә кертелергә тиешле язма рәвештә үзенең аерым фикерен белдерергә хокуклы.

16. Комиссия утырышы нәтижәләре буенча беркетмә төзелә, аңа комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары комиссия утырышы уздырылғаннан соң өч эш көне эчендә имза сала.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә күл күелган көннән соң килүче эш көненнән дә соңға калмыйча, аны администрация башлыгына жибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итүне Администрация башкара.

Статья 15. Администрация тарафыннан инициатив проектны карау тәртибе

1. Инициативалы проект Администрация тарафыннан аны керткәннән соң 30 көн эчендә карала.

2. Инициативалы проектны администрациягә керту турындагы мәгълүмат жирлекнең мәгълүмат стендларында һәм инициативалы проект кертелгән көннән өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халықка житкерелергә) тиеш һәм әлеге Тәртипнең 2 статьясындағы 2 өлешиндә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында булырга тиеш. Бер ук вакытта гражданнар администрациягә үз искәрмәләрен һәм инициатив проект буенча тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү вакыты курсәтелеп, хәбәр итәлә.

3. Инициативалы проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты жиде эш көне тәшкіл итә. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Искәрмәләр һәм тәкъдимнәр турыдан-туры мәрәжәгать итүче администрациясөнә тапшырыла яисә маҳсус сайтта форма тутыру юлы белән почта аша жибәрелә.

4. Инициатив проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомуумиләштерүне комиссия башкара.

5. Инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча комиссия администрация башлыгына әлеге статьяның 7 өлешиндә күрсәтелгән карапларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карапында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр булырга мәмкин.

6. Әгәр администрациягә берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемалар әчтәлеге буенча охшаш проблемаларны тасвирлау белән, комиссия администрация башлыгына конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

7. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнең 16 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс сайлап алыуын үткәрү турында белдерү проект инициаторларына тиешле карап кабул итегендән соң өч көннән дә соңға калмыйча жибәрелә.

8. Комиссия тәкъдимнәрен исәпкә алып яки конкурс нәтижәләре буенча администрация башлыгы тубәндәге карапларның берсен кабул итә:

1) жирлек бюджеты турындагы карапда караплан бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе (жирлек бюджеты турындагы карапга үзгәрешләр керту) нигезендә инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендей эшне дәвам итәргә;

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен курсәтеп, проект инициаторларына кире кайтарырга.

9. Администрация башлыгы инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту турында тубәндәге очракларның берсендә карап кабул итә:

1) инициатив проектны керту һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициативалы проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясөнә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы таләпләренә туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарында кирәклө вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) жирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау (аларны формалаштыру чыганагы инициативалы түләүләр булмаган);

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерек ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

10. Проектны карау нәтижәләре буенча карап проект инициаторына аны кабул иткән көннән соң өч көннән дә соңға калмычка жибәрелә.

11. Администрация әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында караплан очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка жирлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы каравына тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетеру өчен комиссия комиссия әгъзалары, администрация вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетеру вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 14 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

Статья 16. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.

2. Конкурс сайлап алу критерияләре булып тора:

1) халыкның инициативалы проект хәл итүгө юнәлдерелгән проблемаларны билгеләүдә һәм аны гамәлгә ашыруда катнашу дәрәҗәсе;

2) инициативалы проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек.

3. Конкурс сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары комиссия тарафыннан билгеләнә (алга таба-критерийлар).

4. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнең 14 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында башкарыла.

5. Комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүнә гамәлгә ашыра.

6. Конкурс нәтижәләре буенча йомгаклау бәясен исәпкә алыш, комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган яисә узмаган дип игълан итү турында Карап кабул итә.

7. Конкурс сайлап алын узган инициатив проект игълан ителә, ул барлық критерийлар буенча максималь суммар балл алган.

Статья 17. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Администрация карары

1. Инициативалы проектны тормышка ашыру турында администрация башлыгы карар чыгара.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турындагы карап үз эченә алыша тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән Чараның атамасы;

2) жирлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (тәзелеш, реконструкция, сатып алу, чаралар (чаралар)h. б.);

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүләп бирелә торган жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең исеме;

4) заказ бирүче, тәзүче исеме;

5) объектны файдалануға тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) тормышка ашыру вакыты;

6) инициатив тұләүлөр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткөрүгө объектның күз алдында тотылучы (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) үткөрүгө чараларның индикаторы;

7) инициатив тұләүлөр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткөрү өчен объектның фаразланыла торған (чик) бәясен яисә чараны (чараларны) үткөрүгө чараларның индикаторы;

Статья 18. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация өндірісіндегі инициативалы проекттың мәгълүматтың бастырып чыгару (халыққа жіткереу) һәм урнаштыру тәртибі.

1. Инициатив проектны Администрация карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, милек һәм (яки) аны тормышка ашыруда кызықсынган заттарның хезмәт катнашуы турында мәгълүмат жирилекнен мәгълүмат стендларында басылып чыгарга (халыққа жіткереլергө) һәм жирилекнен рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация өндірісіндегі урнаштырылырыга тиеш.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре турында хакимиятнен отчеты жирилекнен мәгълүмати стендларында басылып чыгарга (халыққа жіткерељергө) һәм инициативалы проектты гамәлгә ашыру тәмамланғаннан соң 30 календарь көн әчендә жирилекнен «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация өндірісіндегі рәсми сайтында урнаштырылырыга тиеш.